

2017. 03. 30. Állatvédelem

dr. Pallós László

- **állandó napi politikai téma**
- német, svéd társadalmak igen szenzitívek a kérdésben

Történeti áttekintés

- volt isten, ős, totem
- Descartes: tárgyként tekintettek rá (nem tudnak érezni, nem kell odafigyelni rájuk)
  - élve boncolások
- Jeremy Bentham: érezni képes, emberi lények, figyelni kell rájuk
- **antropocentrizmus** (ember mindenképp felett) vs **biocentrizmus** (ember egy a sok közül)
- a magyarság mindig is állattartó nép volt: sertés, juh, szarvasmarha
  - évszázadokig kiemelkedő ágazat: **19. századig a legeltetés dominált (extenzív), később az intenzív** módok váltak uralkodóvá Nyugat-Mo. felől
  - marhák tartásával kapcsolatos előírások
  - régi fajták, pl. a magyar mangalica reneszánszát éli (pl. prémiumtermék Japánban is)

Jogi háttér

- ókori Egyiptom: a macskára istenként tekintettek, halál járt a macska bántásáért
  - manapság északon (Svédország, Norvégia): nagy tisztelet jár a macskának
  - délen kevésbé (Olaszország, Bulgária)
- **állat a jog alanya lett** később
  - az állat ezzel együtt nem tudja érvényesíteni a jogait (vitatéma)
- **Anglia, 1822: a haszonállatok kínzása és bántalmazása tilos**
- **Petényi János Salamon: első állatvédelmi egyesület Mo.-n**
- **Magyarország, 1870-es évek: az első, állatok védelméhez kapcsolódó modern törvények**
  - vadászati törvény tiltja az orvvadászatot, tojásrablást
  - cselédtörvény: elbocsájtható a cseléd ha kínozza a rábízott jószágot
- az állatvédelem eszményének terjesztői az állatorvosok, mint a legmagasabb végzettségű szakemberek a témában
- II. világháborút követően megjelennek a **társként tartott állatok**, az **iparszerű haszonállattartás** és a **laboratóriumi állattartás**
  - **új problémák:** fájdalommal járó beavatkozások (csonkítás, besütés, stb.), új betegségek
  - 5 alap szabadságjog az állatok számára

Napjaink

- **kutyák egyedi jelölése mikrochippel**
  - sok ellenérdekelte fél volt, de 2013. január 1-től kötelező
  - állami eadatbázis: közel 3 millió kutya adatai

- kutyák szállításához a chip mellett az **érvényes veszettség elleni oltás** és az **ebútlevél** szükséges
  - veszettség elleni oltás érvényes, ha 3 hét telik el a beoltástól
    - leghamarabb 15 hetesen mehetnek nyugatra kutyák külföldre: „nem cukik”
      - csalás a kutyák korával
      - rendszeres olasz visszajelzés a kutyaszállítmányok elfogásáról és a kutyák életkora nem éri el a 15 hetes kort
  - probléma: sokan kereskedelmi célból szállítanak kutyát Nyugat-Európába
    - Mo. „kutyagyár”
    - minden olyan szállítmány kereskedelmi szállítmány, amely tulajdonosváltás miatt vált helyet
    - nem kereskedelmi szállítmány feltétele, hogy egy tulajdonossal maximum 5 kutya utazhat
- '90-es évek, **pitbull-törvény**: valamennyi pitbull egyedileg bejelentendő a hatóság felé
  - összesen három db pitbullt jelentettek meg, mivel mindenki staffordshire terrierre nevezte át a pitbullját
  - ma már veszélyes eb kategória van és ez nem függ a fajtától
- **libatömés, tollfosztás**: EU csatlakozáskor nemzeti sajátosságként jelöltük meg
  - libatömés: kihasználja a libák tulajdonságát, hogy képesek elzsírosítani a májukat
  - tollfosztás: már érett toll kifésülése az állatból (nem tépés!)
- hagyományos, **ketreces tojótyúk-tartást** betiltotta az EU: gazdasági nehézség lecserélni
  - szabad tartásban vagy mélyalmos tartásban vannak azóta a tojótyúkok egy felnagyított ketrecben

Jogsabályok

- **állatszállítás** (1/2005/EK rendelet) valamennyi EU tagállamban, így Mo.-n is érvényes
- **disznóvágáson** idővel megszokták a **kábítósos módszert**
- az állatkínzás bűncselekmény (egész országot megmozgató kezdeményezés egy kutyakínzó biztonsági őr esete után)
  - **állatot kínoz, aki gerinces állatot indokolatlanul oly módon bántalmaz, amely alkalmas arra, hogy maradandó károsodást vagy pusztulást okozzon**
  - szándék is elég (pl. légpuskával rálőni a szomszéd macskájára)
  - állatkínzás, ha valaki háziasított állatot kitesz otthonról
  - állatviadalok szervezése, fogadások kötése, állattenyésztés állatviadalra
  - orvhalászat, orrvadászat
  - **1-2 letöltendő börtönbüntetés, legtöbbször felfüggesztettig jut csak el maximum**
    - a büntetések mértéke mellett legalább olyan fontos kérdés a **nevelés, tudatformálás**
- fontos kihívás tudatosítani a szolgáltató állatorvosokban, hogy sérült állatot nem engedhetnek fel a szállítmányra (trükközés, mert ha a vágóhíd vágja le a szállítmányról leszedett, sérült állatot, az olcsóbb a gazdaság számára)